Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

29. juuli 2024*

[20. septembri 2024. aasta ja 28. aprilli 2025. aasta kohtumäärustega parandatud tekst]

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö kriminaalasjades – Euroopa vahistamismäärus – Raamotsus 2002/584/JSK – Tagaotsitavate üleandmine vahistamismääruse teinud õigusasutustele – Põhiõiguste austamine – Vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtusüsteemi sõltumatuse süsteemsed või üldised puudused – Puudused seoses tõendite puudumisega kohtunike vande andmise kohta – Ebainimliku või alandava kohtlemise keeld – Kinnipidamistingimused vahistamismääruse teinud liikmesriigis – Hindamine vahistamismäärust täitva õigusasutuse poolt – Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumine vahistamismäärust täitva õigusasutuse poolt – Selle keeldumise tagajärjed teise liikmesriigi vahistamismäärust täitvale õigusasutusele

Kohtuasjas C-318/24 PPU [Breian] [i],

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Curtea de Apel Brașovi (Brașovi apellatsioonikohus, Rumeenia) 30. aprilli 2024. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 30. aprillil 2024, Euroopa vahistamismääruse täitmise menetluses järgmise isiku suhtes:

P.P.R.,

menetluses osales:

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president E. Regan, Euroopa Kohtu president K. Lenaerts viienda koja kohtuniku ülesannetes, kohtunikud Z. Csehi, I. Jarukaitis ja D. Gratsias (ettekandja),

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: ametnik R. Șereș,

arvestades kirjalikku menetlust ja 24. juuni 2024. aasta kohtuistungil esitatut,

* Kohtumenetluse keel: rumeenia.

[i] Käesoleval kohtuasjal on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetlusosalise tegelikule nimele.

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– P.P.R., esindajad: *avukat* J. Azzopardi ja *avocate* M. Laïchi,

– Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov, esindaja: M. Voineag,

– Rumeenia valitsus, esindajad: M. Chicu, E. Gane ja A. Rotăreanu,

– Iirimaa, esindaja: G. Mullan, *BL*,

– Prantsusmaa valitsus, esindajad: R. Bénard ja B. Dourthe,

– Malta valitsus, esindaja: A. Buhagiar,

– Euroopa Komisjon, esindajad: A. Biolan, H. Leupold ja J. Vondung,

olles 11. juuli 2024. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada ELL artikli 4 lõiget 3 ja artikli 17 lõiget 1, Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklit 4 ja artikli 47 teist lõiku ning nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT 2002, L 190, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 34), mida on muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK (ELT 2009, L 81, lk 24) (edaspidi „raamotsus 2002/584“), artikli 1 lõikeid 2 ja 3 ning artikleid 15 ja 19.

2 Eelotsusetaotlus on esitatud Curtea de Apel Brașov – Biroul executări penale (Brașovi apellatsioonikohus – kriminaaltäitevbüroo, Rumeenia) poolt P.P.Ri suhtes tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmise menetluses.

Õiguslik raamistik

Rahvusvaheline õigus

3 Interpoli 25. istungjärgul 13. juunil 1956 Viinis (Austria) vastu võetud Rahvusvahelise Kriminaalpolitsei Organisatsiooni (Interpol) põhikirja, mida viimati muudeti selle organisatsiooni 91. istungjärgul 2023. aastal (edaspidi „Interpoli põhikiri“), artikli 2 punktis a on sätestatud, et Interpoli eesmärk on muu hulgas „tagada ja edendada võimalikult ulatuslikku vastastikust abi kõikide kriminaalpolitseiasutuste vahel eri riikides kehtivate seaduste piires ja kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooniga“.

4 Interpoli põhikirja artiklis 5 on Interpoli koosseisu kuuluvana nimetatud Interpoli andmete kontrollimise komisjoni (CCF).

5 Interpoli põhikirja artikli 36 esimese ja kolmanda lõigu kohaselt on CCF sõltumatu organ, kelle ülesanne on tagada, et isikuandmete töötlemine Interpoli poolt toimub kooskõlas kehtestatud eeskirjadega, ning sealhulgas lahendab ta sellekohaseid kaebusi.

6 CCFil on omaenda põhimäärus, mis määratleb täpsemalt tema ülesanded ja pädevuse. Selle artikli 3 lõike 1 punkti c kohaselt võib ta muu hulgas anda korralduse kustutada Interpoli infosüsteemist isikuandmed.

Raamotsus 2002/584

7 Raamotsuse 2002/584 artiklis 1 „Euroopa vahistamismääruse määratlus ja selle täitmise kohustus“ on sätestatud:

„1. Euroopa vahistamismäärus on liikmesriigi väljaantud kohtuotsus, et teine liikmesriik võtaks tagaotsitava vahi alla ja annaks ta üle kriminaalmenetluse raames kohtu alla andmise või vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks.

2. Liikmesriigid täidavad mis tahes Euroopa vahistamismääruse vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel ja vastavalt käesoleva raamotsuse sätetele.

3. Käesolev raamotsus ei […] mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse üldpõhimõtteid, mis on kirja pandud [ELL] artiklis 6.“

8 Raamotsuse artiklis 3 „Euroopa vahistamismääruse täitmata jätmise kohustuslikud alused“ on sätestatud:

„Vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigusasutus (edaspidi „vahistamismäärust täitev õigusasutus“) kohustub keelduma Euroopa vahistamismääruse täitmisest järgmistel juhtudel:

1. kui vahistamismääruse aluseks oleva süüteo puhul on vahistamismäärust täitvas liikmesriigis antud amnestia ning kui see riik oli pädev uurima süütegu riigisisese kriminaalõiguse alusel;

2. kui vahistamismäärust täitev õigusasutus teab, et tagaotsitava suhtes on samade tegude eest teises liikmesriigis langetatud lõplik kohtuotsus ning kui sellega on määratud karistus, on see karistus kantud või on see sel ajal kandmisel või ei saa seda enam karistuse määranud liikmesriigi õiguse alusel täita;

3. kui isikut, kelle suhtes Euroopa vahistamismäärus on tehtud, ei saa seoses tema vanusega võtta vahistamismääruse teinud riigi õiguse alusel kriminaalvastutusele vahistamismääruse aluseks olevate tegude eest.“

9 Raamotsuse artikkel 8 „Euroopa vahistamismääruse sisu ja vorm“ sätestab:

„1. Euroopa vahistamismäärus sisaldab järgmist teavet, mis on esitatud vastavalt lisas toodud vormile:

a) tagaotsitava isikuandmed ja kodakondsus;

b) vahistamismääruse teinud õigusasutuse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumber ning elektronposti aadress;

c) tõendid täidetava kohtuotsuse, vahistamismääruse või mis tahes muu sama mõjuga täidetava kohtuotsuse kohta, mis kuulub artiklite 1 ja 2 rakendusalasse;

d) süüteo olemus ja õiguslik kvalifikatsioon, eelkõige seoses artikliga 2;

e) süüteo toimepaneku tehiolude kirjeldus, sealhulgas aeg, koht ja tagaotsitava isiku kuriteos osalemise laad;

f) lõpliku kohtuotsuse olemasolu korral määratud karistus või kuriteo eest ettenähtud karistusmäär vahistamismääruse teinud liikmesriigi õiguse alusel;

g) võimaluse korral muud süüteo tagajärjed.

2. Euroopa vahistamismäärus tuleb tõlkida vahistamismäärust täitva liikmesriigi ametlikku keelde või ühte tema ametlikest keeltest. Mis tahes liikmesriik võib käesoleva raamotsuse vastuvõtmisel või hiljem kinnitada deklaratsioonis, mis antakse hoiule [Euroopa Liidu N]õukogu peasekretariaati, et ta aktsepteerib tõlget ühte või mitmesse Euroopa [Liidu] institutsioonide ametlikest keeltest.“

10 Raamotsuse artiklis 15 „Üleandmisotsus“ on sätestatud:

„1. Vahistamismäärust täitev õigusasutus teeb käesolevas raamotsuses määratletud aja jooksul ja tingimustel otsuse, kas isik tuleb üle anda.

2. Kui vahistamismäärust täitev õigusasutus leiab, et vahistamismääruse teinud liikmesriigi edastatud teabest ei piisa üleandmisotsuse tegemiseks, küsib ta vajalikku lisateavet[…].

3. Vahistamismääruse teinud õigusasutus võib alati edastada täitvale õigusasutusele mis tahes vajalikku lisateavet.“

11 Raamotsuse 2002/584 artikkel 19 „Isiku ülekuulamine enne otsuse tegemist“ näeb ette:

„1. Tagaotsitava kuulab üle õigusasutus, keda abistab vastavalt taotluse esitanud kohtu liikmesriigi seadustele abiks määratud isik.

2. Tagaotsitav kuulatakse üle vastavalt vahistamismäärust täitva liikmesriigi seadustele ning tingimustel, milles on vahistamismääruse teinud ja vahistamismäärust täitev õigusasutus omavahel kokku leppinud.

3. Pädev vahistamismäärust täitev õigusasutus võib nimetada tagaotsitava ülekuulamisel osalema teise oma liikmesriigi õigusasutuse, et tagada käesoleva artikli ja ettenähtud tingimuste nõutav kohaldamine.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

12 Curtea de Apel Brașov (Brașovi apellatsioonikohus, Rumeenia) tegi 17. detsembril 2020 P.P.Ri suhtes Euroopa vahistamismääruse, et pöörata täitmisele talle kriminaalkolleegiumi 27. juuni 2019. aasta otsusega mõistetud vangistus, mis jõustus Înalta Curte de Casație și Justiție (Rumeenia kassatsioonikohus) kriminaalkolleegiumi 17. detsembri 2020. aasta otsuse kuulutamisega.

13 Pärast 17. detsembri 2020. aasta lõplikku süüdimõistvat otsust tegi Curtea de Apel Brașovi (Brașovi apellatsioonikohus) kriminaaltäitevbüroo samal päeval P.P.Ri suhtes Euroopa vahistamismääruse talle mõistetud karistuse täideviimiseks.

14 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud teabest nähtub, et P.P.R. vahistati 28. juunil 2022 Pariisis (Prantsusmaa) ja tema suhtes algatati üleandmismenetlus. See menetlus lõpetati cour d'appel de Paris' (Pariisi apellatsioonikohus, Prantsusmaa) 29. novembri 2023. aasta otsusega, mis on jõustunud ning milles nimetatud kohus keeldus täitmast Rumeenia ametivõimude poolt P.P.Ri suhtes tehtud Euroopa vahistamismäärust.

15 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul põhjendas cour d'appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus) keeldumisotsust sellega, et esineb oht, et rikutakse harta artikli 47 teises lõigus sätestatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele sõltumatus ja erapooletus seaduse alusel moodustatud kohtus. See kohus leidis ühelt poolt, et esineb süsteemseid ja üldisi puudusi, mis mõjutavad kohtusüsteemi Rumeenias, kuna kohtunike vande andmise protokollide säilitamise koht ei ole kindel, mis tekitab kahtlusi selle liikmesriigi kohtute moodustamise nõuetekohasuse suhtes. Teiselt poolt olevat see süsteemne puudus mõjutanud P.P.Ri kriminaalmenetlust Înalta Curte de Casație și Justiție (kassatsioonikohus), kuna asja lahendava kohtukoosseisu kolmest kohtunikust ühe ametivande andmise protokolli ei suudetud leida ning teine selle kohtukoosseisu kohtunik oli andnud vande prokurörina, kuigi kohaldatavatest Rumeenia õigusnormidest ei nähtu selgelt, et tema kohtunikuna ametisse nimetamisel ei olnud nõutav uue vande andmine.

16 Lisaks võttis cour d'appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus) arvesse ka CCFi vaidlustuskoja otsust (CCF/123/R1358.21), mis võeti vastu 30. jaanuarist kuni 3. veebruarini 2023 toimunud 123. istungjärgul ning millega nimetatud organ andis korralduse kustutada P.P.Ri rahvusvaheline tagaotsimisteade Interpoli andmebaasist põhjusel, et teda puudutavad andmed ei olnud kooskõlas Interpoli isikuandmete töötlemise eeskirjadega. Cour d'appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus) leidis, et see otsus näitab tõsist muret seoses poliitiliste elementide esinemisega üldises kontekstis ja põhiõiguste põhimõtete austamisega Rumeenias P.P.Ri suhtes toimunud menetluses.

17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib samuti, et P.P.R. vahistati 29. aprillil 2024 Maltal tema suhtes tehtud Euroopa vahistamismääruse alusel. Samal päeval palus vahistamismäärust täitev Malta õigusasutus eelotsusetaotluse esitanud kohtult lisateavet, täpsustades, et P.P.R. tugines cour d'appel de Paris' (Pariisi apellatsioonikohus) otsusele, mida on mainitud käesoleva kohtuotsuse punktis 14.

18 Neil asjaoludel otsustas Curtea de Apel Brașov (Brașovi apellatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [raamotsuse 2002/584] artikli 15 lõiget 1 saab tõlgendada nii, et täitva õigusasutuse otsuse kohta, millega keeldutakse tagaotsitavat isikut üle andmast, tehtud lõplikul kohtuotsusel on *res iudicata* jõud teise liikmesriigi muu täitva õigusasutuse suhtes, või tuleb seda tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus üleandmistaotluse korduv esitamine sama Euroopa vahistamismääruse alusel, kui on ära langenud asjaolud, mis takistasid eelmise Euroopa vahistamismääruse täitmist, või kui Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumise otsus ei ole kooskõlas liidu õigusega, eeldusel et uue Euroopa vahistamismääruse täitmine ei too kaasa raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõike 3 rikkumist ning et korduv üleandmistaotlus on proportsionaalne vastavalt [raamotsuse 2002/584] tõlgendusele [31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsuses Puig Gordi jt (C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 141 ning resolutsiooni punkt 5)]?

2. Kas [raamotsuse 2002/584] artikli 1 lõiget 3, arvestades [harta] artikli 47 teist lõiku, saab tõlgendada nii, et täitev õigusasutus ei või keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui Euroopa vahistamismääruse täitmise menetluses läbiviidava inimõiguste järgimise kohustuse kontrolli käigus on seoses õigusega asja õiglasele arutamisele seaduse alusel moodustatud sõltumatu ja erapooletu kohtu nõude seisukohast, mis on ette nähtud [harta] artikli 47 teises lõigus, tuvastatud rikkumised selle kohtu, kes tegi süüdimõistva kohtuotsuse, asja lahendava kolleegiumi liikmete ametivande andmises, ilma et tekiks küsimus muude avalike võimude sekkumisest kohtunike ametisse nimetamise protsessi?

3. Kas [raamotsuse 2002/584] artikli 1 lõiget 3, arvestades [harta] artikli 47 teist lõiku, saab tõlgendada nii, et olukorras, kus isik, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, väidab, et tema üleandmine vahistamismääruse teinud liikmesriigile tooks kaasa selle, et ei järgitaks tema õigust õiglasele kohtumenetlusele, ei saa [CCFi] sellise otsuse olemasoluga, kus viidatakse otseselt kõnealuse isiku olukorrale, põhjendada iseenesest täitva õigusasutuse keeldumist viidatud Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kuid kõnealune õigusasutus võib sellist otsust muude andmete hulgas arvesse võtta, kui ta hindab, kas on süsteemseid või üldisi puudusi selle liikmesriigi kohtusüsteemi toimimises või puudusi, mis puudutavad niisuguse objektiivselt kindlaksmääratava isikute rühma kohtulikku kaitset, kuhu see isik kuulub?

4. Kas [raamotsust 2002/584] saab tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus tagaotsitava isiku üleandmise taotluse korduv esitamine sama Euroopa vahistamismääruse alusel, mille täitmisest keeldus algul teise liikmesriigi täitev kohus, teise liikmesriigi muule täitvale kohtule, kui vahistamismääruse teinud õigusasutus ise konstateerib, et eelnev Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumise otsus ei olnud liidu õigusega kooskõlas, tulenevalt juba olemasolevast Euroopa Kohtu praktikast või ainult asjaolust, et Euroopa Kohtule on esitatud selles kohtuasjas kohaldatava liidu õiguse tõlgendamise kohta eelotsuse küsimus?

5. Kas vastastikuse tunnustamise põhimõte, mis on ette nähtud [raamotsuse 2002/584] artikli 1 lõikes 2, ning vastastikuse usalduse ja lojaalse koostöö põhimõtted, mis on ette nähtud ELL artikli 4 lõike 3 esimeses lõigus, arvestades vajadust tagada menetluses osalevate isikute õiguste tõhus kohtulik kaitse, seda ka seoses [raamotsuse 2002/584] artiklitega 15 ja 19, lubavad vahistamismääruse teinud liikmesriigi õigusasutustel (vahistamismääruse teinud kohus, keda esindab otsene esindaja või keda esindavad kõnealuse kohtu kutsel muud õigusasutused, nagu sidekohtunik, [Euroopa Õigusalase Koostöö Ameti (Eurojust)] liikmesriigi liige või vahistamismääruse teinud liikmesriigi prokurör) osaleda taotlusi esitades,

tõendeid pakkudes ja kohtulikest aruteludest osa võttes otse Euroopa vahistamismääruse kohtumenetlustes, mille viib läbi täitev õigusasutus, ning kasutada üleandmisest keeldumise otsuse vastu õiguskaitsevahendit – eeldusel, et õiguskaitsevahend on ette nähtud, ja sel juhul kooskõlas täitva liikmesriigi riigisiseses õiguses sätestatuga – võrdväärsuse põhimõtte alusel ja seda põhimõtet järgides?

6. Kas ELL artikli 17 lõiget 1, mis käsitleb [Euroopa K]omisjoni ülesandeid, saab raamotsust 2002/584 arvestades tõlgendada nii, et komisjon saab oma ülesandeid, mille eesmärk on edendada liidu üldisi huve, tehes selleks asjakohaseid algatusi, ja ülesandeid liidu õiguse kohaldamise üle järelevalve tagamisel täita Euroopa vahistamismääruse valdkonnas ka Euroopa vahistamismääruse teinud õigusasutuse taotlusel, juhul kui see õigusasutus leiab, et täitva õigusasutuse keeldumisel Euroopa vahistamismääruse täitmisest kahjustatakse raskelt vastastikuse usalduse ja lojaalse koostöö põhimõtteid, nii, et komisjon võtab nende ülesannetega kooskõlas ja täielikult sõltumatult meetmeid, mida ta peab vajalikuks?“

19 Euroopa Kohus küsis 16. mail 2024 eelotsusetaotluse esitanud kohtult selgitusi selle menetluse laadi kohta, mille raames nimetatud kohus oli esitanud Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse, ning menetluse eseme ja nende otsuste sisu kohta, mille ta võib selle menetluse tulemusel teha. Nimetatud kohus vastas sellele taotlusele 22. mail 2024. Oma vastuses märkis ta muu hulgas, et 20. mail 2024 otsustas pädev Malta kohus kui P.P.Ri suhtes tehtud Euroopa vahistamismäärust täitev õigusasutus jätta P.P.Ri Rumeenia ametivõimudele üle andmata, leides, et tema käsutuses olev teave Rumeenia kinnipidamistingimuste kohta ei võimalda tal järeldada, et kui P.P.R. antaks üle Rumeenia ametivõimudele, siis järgitaks tema suhtes harta artiklis 4 ette nähtud ebainimliku ja alandava kohtlemise või karistamise keeldu.

20 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul tugines vahistamismäärust täitev Malta õigusasutus sellele järeldusele jõudmiseks esiteks teabele, mis oli kättesaadav eelkõige Rumeenia vanglateenistuse veebisaidil, ja teiseks võttis ta arvesse asjaolu, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu heakskiit Rumeenia pädeva asutuse kinnitustele, et P.P.Ri kinnipidamistingimuste tõttu ei kohelda teda ebainimlikult ega alandavalt, oli eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt vahistamismäärust täitvale Malta õigusasutusele saadetud teatise ingliskeelses tõlkes väljendatud sõnaga *approved*, mitte sõnaga *endorsed*, samas kui 15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsuse Dorobantu (C-128/18, EU:C:2019:857) ingliskeelse versiooni punktis 68 on kasutatud viimati nimetatud sõna.

21 Neil asjaoludel esitas Curtea de Apel Brașov (Brașovi apellatsioonikohus) Euroopa Kohtule seitsmenda eelotsuse küsimuse:

„Kas [raamotsuse 2002/584] artikli 1 lõiget 3 koostoimes [harta] artikliga 4, mis käsitleb ebainimliku või alandava kohtlemise keeldu, tuleb tõlgendada nii, et kinnipidamistingimuste kontrollimisel vahistamismääruse teinud liikmesriigis ei või vahistamismäärust täitev õigusasutus esiteks keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest teabe alusel, millest ei ole vahistamismääruse teinud õigusasutusele teatatud ja mille kohta viimane ei ole saanud anda lisateavet [raamotsuse 2002/584] artikli 15 lõigete 2 ja 3 tähenduses, ning teiseks ei või vahistamismäärust täitev õigusasutus kohaldada kõrgemaid standardeid kui need, mis on sätestatud hartas, ilma et ta täpsustaks õigusnorme, millele ta viitab eelkõige seoses kinnipidamisnõuetega, nagu „täpne kava karistuse täideviimiseks“, „täpsed kriteeriumid konkreetse täitmiskorra kindlaksmääramiseks“ ja tagatised seoses mittediskrimineerimisega „eriti ainulaadse ja haavatava olukorra“ alusel?“

Eelotsuse kiirmenetluse kohaldamise taotlus

22 Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitas taotluse lahendada käesolev eelotsusetaotlus Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 23a esimeses lõigus ja Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 107 ette nähtud eelotsuse kiirmenetluses.

23 Ta põhjendas oma taotlust sisuliselt sellega, et P.P.Rilt on praegu võetud Maltal vabadus Rumeenia ametivõimude tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmise menetluses ning et tema vahi all pidamine sõltub põhikohtuasja tulemusest, kuivõrd ta tugines Malta vahistamismäärust täitvas õigusasutuses sellele, et cour d'appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus) oli keeldunud Rumeenia ametivõimude tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmisest.

24 Kodukorra artikli 107 lõike 1 kohaselt võib eelotsusetaotluse esitanud kohtu taotlusel või erandkorras Euroopa Kohtu algatusel lahendada vastavalt kodukorra III jaotise 3. peatüki artiklitele 107–114 kiirmenetluses eelotsusetaotluse, milles esitatakse üks või mitu küsimust EL toimimise lepingu kolmandas osas vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala käsitleva V jaotisega reguleeritud valdkondades.

25 Esimesena tuleb märkida, et käesolev eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada raamotsust 2002/584, mis kuulub EL toimimise lepingu kolmandas osas vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala käsitleva V jaotise reguleerimisalasse. Selle võib seega lahendada eelotsusetaotluse kiirmenetluses vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 107.

26 Mis puudutab teisena kiireloomulisuse tingimust, siis see tingimus on täidetud eelkõige juhul, kui põhikohtuasjas kõne all olevalt isikult on hetkel võetud vabadus ja tema vahi alla jätmine sõltub põhikohtuasja vaidluse lahendusest, kusjuures olgu täpsustatud, et selles osas tuleb asjaomase isiku olukorda hinnata selle kuupäeva seisuga, mil vaadatakse läbi eelotsusetaotluse kiirmenetluses lahendamise taotlus (14. mai 2024. aasta kohtuotsus Stachev, C-15/24 PPU, EU:C:2024:399, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

27 Käesoleval juhul ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohus küll mitte kohus, kes põhikohtuasjas käsitletavat Euroopa vahistamismäärust täitva õigusasutusena peab lõpuks otsustama selles vahistamismääruses nimetatud isiku üleandmise, vaid selle vahistamismääruse teinud õigusasutus.

28 Sellegipoolest, nagu kinnitas eelotsusetaotluse esitanud kohus vastuses käesoleva kohtuotsuse punktis 19 viidatud selgitustaotlusele, võib ta olla olenevalt eelotsuse küsimustele antavatest vastustest sunnitud P.P.Ri suhtes tehtud Euroopa vahistamismääruse tagasi võtma. Kuna P.P.Ri peetakse vahi all ainult selle vahistamismääruse alusel, oleks vahistamismääruse võimaliku tühistamise vahetu tagajärg P.P.Ri vabastamine.

29 Neil asjaoludel otsustas Euroopa Kohtu viies koda 15. mail 2024 ettekandja-kohtuniku ettepanekul ja pärast kohtujuristi ärakuulamist rahuldada eelotsusetaotluse esitanud kohtu taotluse lahendada käesolev eelotsusetaotlus kiirmenetluses.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Sissejuhatavad märkused

30 Nagu juba märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 27, on eelotsusetaotluse esitanud õigusasutus, kes on teinud Euroopa vahistamismääruse, mille alusel P.P.R. Maltal vahistati. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu selgitustest nähtub, et eelotsusetaotluse eesmärk on eelkõige võimaldada tal kindlaks teha, kas ta võib teha P.P.Ri suhtes uue Euroopa vahistamismääruse või peab ta nimetatud isiku suhtes juba tehtud Euroopa vahistamismääruse tagasi võtma, kui Euroopa Kohtu vastusest nähtub, et varasema vahistamismääruse täitmisest keeldumine ei olnud liidu õigusega kooskõlas.

31 Taolised kaalutlused õigustavad seda, et nimetatud kohus võib vahistamismääruse teinud õigusasutusena esitada Euroopa Kohtule küsimusi Euroopa vahistamismääruse täitmise tingimuste kohta (vt selle kohta 31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 53).

32 Nimelt on põhiõiguste tagamine Euroopa vahistamismäärust puudutavas menetluses esmajärjekorras vahistamismääruse teinud liikmesriigi ülesanne. Seega, arvestades, et sellise vahistamismääruse tegemise tagajärjeks võib olla selle isiku vahistamine, kelle suhtes on vahistamismäärus tehtud, peab vahistamismääruse teinud õigusasutusel nende õiguste tagamiseks olema võimalus esitada Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus, et teha kindlaks, kas ta peab säilitama või tühistama Euroopa vahistamismääruse või võib ta sellise vahistamismääruse teha (31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 54 ning seal viidatud kohtupraktika).

33 Sellest järeldub, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 24–26 sisuliselt märkis, et eelotsusetaotlus on tervikuna vastuvõetav, ilma et see piiraks iga esitatud küsimuse vastuvõetavuse hindamist.

Esimene küsimus

34 Esimese küsimuse esimese osaga palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõiget 3 ja artikli 15 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi vahistamismäärust täitev õigusasutus on kohustatud keelduma Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui teise liikmesriigi vahistamismäärust täitev õigusasutus on eelnevalt keeldunud selle vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et asjaomase isiku üleandmine võib rikkuda harta artikli 47 teises lõigus sätestatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele.

35 Esimese küsimuse teises osas palub eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitada, kas samadel asjaoludel tuleb neid sätteid tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui vahistamismääruse teinud õigusasutus jätab kõnealuse Euroopa vahistamismääruse jõusse.

36 Seoses sellega nähtub pikaajalisest kohtupraktikast, et nii liikmesriikide vastastikuse usalduse põhimõte kui ka vastastikuse tunnustamise põhimõte, mis ise tugineb liikmesriikidevahelisele vastastikusele usaldusele, on liidu õiguses väga olulised, kuna need võimaldavad luua ja säilitada sisepiirideta ala. Vastastikuse usalduse põhimõtte kohaselt on iga liikmesriik kohustatud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala osas eeldama – välja arvatud juhul, kui esineb

erandlikke asjaolusid –, et kõik ülejäänud liikmesriigid järgivad liidu õigust ja eriti liidu õiguses tunnustatud põhiõigusi (31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 93 ning seal viidatud kohtupraktika).

37 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võimaldab liidu õiguses tunnustatud põhiõiguste rikkumise oht vahistamismäärust täitval õigusasutusel erandkorras ja pärast asjakohast hindamist keelduda raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõike 3 alusel Euroopa vahistamismääruse täitmisest (vt selle kohta 31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 72).

38 Sellega seoses tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et kui vahistamismäärust täitval õigusasutusel, kes peab tegema otsuse sellise isiku üleandmise kohta, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, on sellist teavet, mis viitab tegelikule ohule, et süsteemsete või üldiste puuduste tõttu vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtusüsteemi toimimises rikutakse harta artikli 47 teises lõigus tagatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele, siis peab see asutus konkreetselt ja täpselt kontrollima, kas selle isiku isiklikku olukorda ning selle süüteo laadi, millega seoses tema suhtes menetlus toimub, ja Euroopa vahistamismääruse tegemise aluseks olevat faktilist konteksti arvestades on põhjendatult alust arvata, et viimati nimetatud riigile üleandmise korral esineb isiku puhul selline oht (31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 97).

39 Seda täpsustust arvestades ei ole raamotsuse 2002/584 üheski sättes ette nähtud liikmesriigi vahistamismäärust täitvale õigusasutusele võimalust või kohustust keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest üksnes põhjusel, et teises liikmesriigis sama vahistamismäärust täitev õigusasutus keeldus selle täitmisest, ilma et ta ise kontrolliks, kas esineb vahistamismääruse täitmata jätmise alus (vt analoogia alusel 14. septembri 2023. aasta kohtuotsus Sofiyska gradska prokuratura (järjestikused vahistamismäärused), C-71/21, EU:C:2023:668, punkt 51).

40 Eelkõige ei saa liikmesriigi vahistamismäärust täitva õigusasutuse otsust keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, isegi kui sellel on riigisisese õiguse kohaselt seadusjõud, samastada „lõpliku kohtuotsusega“ raamotsuse 2002/584 artikli 3 punkti 2 tähenduses, mis ainsana võib takistada sama teo ja sama isiku suhtes kriminaalmenetluse alustamist vahistamismääruse teinud riigis või mis tahes teises riigis (vt analoogia alusel 14. septembri 2023. aasta kohtuotsus Sofiyska gradska prokuratura (järjestikused vahistamismäärused), C-71/21, EU:C:2023:668, punkt 52).

41 Nimelt on tagaotsitava kohta tehtud lõplik kohtuotsus samade tegude asjaoludel raamotsuse 2002/584 artikli 3 punkti 2 tähenduses, kui kriminaalmenetluse järel on kriminaalasi lõplikult lõpetatud või kui liikmesriigi kohtud on teinud otsuse, millega süüdistatav mõistetakse etteheidetavate tegude osas lõplikult õigeks (16. novembri 2010. aasta kohtuotsus Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, punkt 45).

42 Üleandmistaotluse kontrollimine ei tähenda aga seda, et vahistamismäärust täitev riik alustab kriminaalmenetlust isiku suhtes, kelle üleandmist taotletakse, ega hõlma asja sisulist hindamist (14. septembri 2023. aasta kohtuotsus Sofiyska gradska prokuratura (järjestikused vahistamismäärused), C-71/21, EU:C:2023:668, punkt 54).

43 Sellest järeldub, et liikmesriigi vahistamismäärust täitev õigusasutus ei või keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest üksnes põhjusel, et teises liikmesriigis seda vahistamismäärust täitnud õigusasutus keeldus selle täitmisest, ilma et ta ise kontrolliks, kas esineb täitmata jätmise alus (vt analoogia alusel 14. septembri 2023. aasta kohtuotsus Sofiyska gradska prokuratura (järjestikused vahistamismäärused), C-71/21, EU:C:2023:668, punkt 61).

44 Kuigi eeltoodust tuleneb, et vastastikuse tunnustamise põhimõte, nagu seda on rakendatud raamotsusega 2002/584, ei laiene Euroopa vahistamismääruste täitmata jätmise otsustele, on siiski vaja täpsustada, millised tagajärjed võivad liikmesriigi täitvale õigusasutusele olla asjaolul, et teise liikmesriigi täitev õigusasutus on eelnevalt keeldunud sellise vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et esineb oht, et rikutakse harta artikli 47 teises lõigus sätestatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele seaduse alusel moodustatud kohtus.

45 [28. aprilli 2025. aasta määrusega parandatud redaktsioonis] Vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 36 viidatud kohtupraktikale kohustab vastastikuse usalduse põhimõte iga liikmesriiki eeldama – välja arvatud erandlikel asjaoludel –, et kõik ülejäänud liikmesriigid järgivad liidu õigust, eriti liidu õiguses tunnustatud põhiõigusi.

46 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 37–44 sisuliselt märkis, nõuab vastastikuse usalduse põhimõte juhul, kui teises liikmesriigis on tehtud täitmata jätmise otsus harta artikli 47 teises lõigus sätestatud põhiõiguse õiglasele kohtulikule arutamisele rikkumise ohu tõttu, et vahistamismäärust täitev õigusasutus, kellele on esitatud asjaomase isiku uus üleandmistaotlus, võtaks nimetatud otsuseni viinud põhjendusi kohaselt arvesse, kui ta ise hindab, kas esineb täitmata jätmise alus (vt analoogia alusel 18. juuni 2024. aasta kohtuotsus Bundesrepublik Deutschland (pagulasseisundi andmise otsuse toime), C-753/22, EU:C:2024:524, punkt 80).

47 Eeltoodud kaalutlused kehtivad *mutatis mutandis* vahistamismääruse teinud õigusasutuse suhtes, kelle Euroopa vahistamismäärust ei ole täidetud seetõttu, et esineb oht, et rikutakse harta artikli 47 teises lõigus sätestatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele.

48 Ükski raamotsuse 2002/584 säte ei välista vahistamismääruse teinud õigusasutuse võimalust jääda Euroopa vahistamismääruse alusel esitatud üleandmistaotluse juurde, kui mõne liikmesriigi täitev õigusasutus on keeldunud vahistamismääruse täitmisest.

49 Seega, kuigi ainuüksi asjaolu, et vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigusasutus on teinud otsuse keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, ei tähenda, et vahistamismääruse teinud õigusasutus on kohustatud vahistamismääruse tagasi võtma, peab see siiski muutma viimati nimetatud asutuse valvsaks (vt analoogia alusel 14. septembri 2023. aasta kohtuotsus Sofiyska gradska prokuratura (järjestikused vahistamismäärused), C-71/21, EU:C:2023:668, punkt 55).

50 Euroopa Kohus vastas 31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsuses Puig Gordi jt (C-158/21, EU:C:2023:57) küsimusele, kas käesoleva põhikohtuasjaga sarnastel asjaoludel on võimalik teha mitu järjestikust Euroopa vahistamismäärust. Euroopa Kohtu poolt selle kohtuotsuse punktides 139–143 välja toodud põhimõtted on käesolevale kohtuasjale analoogia alusel ülekantavad.

51 Nimelt võib osutuda vajalikuks, et vahistamismääruse teinud õigusasutus jätaks Euroopa vahistamismääruse jõusse – eelkõige pärast seda, kui asjaolud, mis takistasid varasema Euroopa vahistamismääruse täitmist, on ära langenud, või kui Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumise otsus ei olnud kooskõlas liidu õigusega –, et viia tagaotsitava üleandmise menetlus lõpule ja soodustada nii raamotsusega taotletud eesmärgi saavutamist, milleks on võidelda karistamata jäämise vastu (vt analoogia alusel 31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 141).

52 Samas, nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 32, on põhiõiguste tagamine Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses esmajärjekorras vahistamismääruse teinud liikmesriigi ülesanne.

53 Järelikult ei saa vahistamismääruse teinud õigusasutus, kui asjaolud ei ole muutunud, jätta isiku suhtes tehtud Euroopa vahistamismäärust jõusse pärast seda, kui vahistamismäärust täitev õigusasutus on õiguspäraselt keeldunud seda määrust vastavalt raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõikele 3 täitmast põhjusel, et esineb tegelik oht, et rikutakse harta artikli 47 teises lõigus sätestatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele (vt analoogia alusel 31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 143). Seevastu juhul, kui selline oht puudub, eelkõige asjaolude muutumise tõttu, ei saa ainuüksi asjaolu, et vahistamismäärust täitev asutus oli keeldunud vahistamismääruse täitmisest, iseenesest olla vahistamismääruse teinud õigusasutusele takistuseks jätta asjaomane vahistamismäärus jõusse.

54 Lisaks, kuna taolise Euroopa vahistamismääruse jõusse jätmine, mille täitmisest on ühes liikmesriigis keeldutud, võib kaasa tuua kõnealuse vahistamismääruse subjektiks oleva isiku vahistamise teises liikmesriigis ja seega kahjustada tema isikuvabadust, peab vahistamismääruse teinud õigusasutus kontrollima, kas konkreetse juhtumi eripärasid arvestades on vahistamismääruse jõusse jätmine proportsionaalne. Sellise hindamise raames tuleb sellel õigusasutusel eelkõige võtta arvesse selle süüteo laadi ja raskust, millega seoses toimub tagaotsitava suhtes kriminaalmenetlus, tagajärgi sellele isikule tema suhtes tehtud Euroopa vahistamismääruse jõusse jätmisel ning samuti selle vahistamismääruse täitmise väljavaateid (vt analoogia alusel 31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punktid 144 ning 145).

55 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõiget 3 ja artikli 15 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi vahistamismäärust täitev õigusasutus ei ole kohustatud keelduma Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui teise liikmesriigi vahistamismäärust täitev õigusasutus on eelnevalt keeldunud selle vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et asjaomase isiku üleandmine võib kahjustada harta artikli 47 teises lõigus sätestatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele. Siiski peab see asutus täitmata jätmise aluse olemasolu hindamisel võtma arvesse põhjuseid, mille tõttu esimene vahistamismäärust täitev õigusasutus tegi oma keeldumisotsuse. Nende sätetega ei ole samadel asjaoludel vastuolus see, kui vahistamismääruse teinud õigusasutus jätab Euroopa vahistamismääruse jõusse, kui tema enda hinnangul ei tohi selle vahistamismääruse täitmisest keelduda põhjusel, et esineb oht, et rikutakse harta artikli 47 teises lõigus sätestatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele, ning vahistamismääruse jõusse jätmine on proportsionaalne.

Kolmas küsimus

56 Kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõiget 3 koostoimes harta artikli 47 teise lõiguga tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus isik, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, väidab, et tema üleandmine vahistamismääruse teinud liikmesriigile tooks kaasa selle, et ei järgitaks tema õigust õiglasele kohtumenetlusele, ei saa CCFi sellise otsuse olemasoluga, kus viidatakse otseselt kõnealuse isiku olukorrale, iseenesest õigustada täitva õigusasutuse keeldumist vahistamismääruse täitmisest, kuid nimetatud õigusasutus võib seda arvesse võtta, et otsustada, kas keelduda vahistamismääruse täitmisest põhjusel, millele see isik tugineb.

57 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu selgituste kohaselt otsustas CCFi vaidlustuskoda kustutada Interpoli andmebaasist P.P.Ri rahvusvahelise tagaotsimisteate põhjendusel, et teda puudutavad andmed ei ole kooskõlas Interpoli isikuandmete töötlemise eeskirjadega. Cour d'appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus) võttis seda CCFi otsust arvesse oma 29. novembri 2023. aasta otsuses, millega ta keeldus täitmast Rumeenia ametiasutuste poolt P.P.Ri suhtes tehtud Euroopa vahistamismäärust.

58 Euroopa Kohus käsitles 31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsuses Puig Gordi jt (C-158/21, EU:C:2023:57) sarnast küsimust, nimelt ÜRO inimõiguste komitee meelevaldse kinnipidamise küsimustega tegeleva töörühma aruande arvessevõtmist vahistamismäärust täitva õigusasutuse poolt. Euroopa Kohtu poolt selle kohtuotsuse punktides 121–126 väljendatud seisukohad on *mutatis mutandis* ülekantavad Euroopa vahistamismääruse subjektiks oleva isiku olukorra suhtes tehtud CCFi otsuse arvessevõtmisele vahistamismäärust täitva õigusasutuse poolt.

59 Kuna käesoleva kohtuotsuse punktis 38 nimetatud kaheetapiline analüüs peab põhinema nii objektiivsetel, usaldusväärsetel, täpsetel ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmetel, mis puudutavad vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtusüsteemi toimimist, kui ka tagaotsitava isiku individuaalse olukorra konkreetsel ja täpsel analüüsil, siis ei saa CCFi otsus, millega nähakse ette Euroopa vahistamismääruse subjektiks oleva isiku kohta tehtud rahvusvahelise tagaotsimisteate kustutamine isikuandmete töötlemist käsitlevate Interpoli eeskirjade rikkumise tõttu, olla piisav, et põhjendada selle vahistamismääruse täitmisest keeldumist (vt selle kohta 31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 123).

60 Kui täitev asutus või ametiisik on tuvastanud, et sellised süsteemsed või üldised puudused eksisteerivad (vt selle kohta 31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 135), peab ta teises etapis konkreetselt ja täpselt hindama, kas on põhjendatult alust arvata, et tagaotsitava üleandmise korral vahistamismääruse teinud liikmesriigile ähvardab teda tegelik oht, et rikutakse tema põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele (vt selle kohta 5. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 92, ning 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud õigusasutuse sõltumatus), C-354/20 PPU ja C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 61). CCFi otsus võib kuuluda nende asjaolude hulka, mida võib teise etapi raames arvesse võtta, ilma et see oleks siiski vahistamismäärust täitva õigusasutuse jaoks siduv.

61 Järelikult tuleb kolmandale küsimusele vastata, et raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõiget 3 koostoimes harta artikli 47 teise lõiguga tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus Euroopa vahistamismääruse subjektiks olev isik väidab, et tema üleandmine vahistamismääruse teinud liikmesriigile tooks kaasa selle, et rikutakse tema õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, ei saa CCFi sellise otsuse olemasoluga, milles viidatakse kõnealuse isiku olukorrale, iseenesest põhjendada vahistamismäärust täitva õigusasutuse keeldumist vahistamismääruse täitmisest. Küll aga võib nimetatud õigusasutus seda otsust arvesse võtta otsustamaks, kas keelduda vahistamismääruse täitmisest.

Neljas küsimus

62 Neljanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artiklit 267 tuleb tõlgendada nii, et Euroopa vahistamismääruse teinud õigusasutus on kohustatud esitama Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse, enne kui ta otsustab – lähtudes põhjustest, mille tõttu vahistamismäärust täitev õigusasutus keeldus selle täitmisest – kõnealuse vahistamismääruse tagasi võtta või jõusse jätta.

63 ELTL artikli 267 teine lõik näeb ette, et kui liikmesriigi kohtusse antakse aluslepingute tõlgendamist või liidu institutsioonide, organite või asutuste õigusaktide kehtivust ja tõlgendamist käsitlev küsimus, võib kohus, kui ta leiab, et otsuse tegemiseks on vaja kõnealune küsimus lahendada, taotleda sellekohast eelotsust Euroopa Kohtult.

64 Selle artikli kolmandas lõigus on sätestatud, et kui mingi niisugune küsimus kerkib üles poolelioleva kohtuasja käigus liikmesriigi kohtus, mille otsuste peale ei saa riigisisese õiguse järgi edasi kaevata, siis peab nimetatud kohus saatma asja Euroopa Kohtusse.

65 Sellest järeldub, et Euroopa vahistamismääruse teinud õigusasutus ei ole kohustatud esitama Euroopa Kohtule eelotsusetaotlust, enne kui ta otsustab – lähtudes põhjendustest, mille alusel vahistamismäärust täitev õigusasutus keeldus vahistamismääruse täitmisest – võtta vahistamismäärus kooskõlas liidu õigusega tagasi või jätta see jõusse, välja arvatud siis, kui tema otsuse peale ei saa riigisisese õiguse järgi edasi kaevata.

66 Viimati nimetatud juhul on vahistamismääruse teinud õigusasutus põhimõtteliselt kohustatud pöörduma ELTL artikli 267 kolmanda lõigu alusel Euroopa Kohtusse, kui selles kohtus kerkib üles liidu õiguse tõlgendamise küsimus. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on kohus, kelle otsuse peale ei saa riigisisese õiguse järgi edasi kaevata, sellest kohustusest vabastatud vaid juhul, kui ta tuvastab, et üleskerkinud küsimus ei ole asjakohane või et Euroopa Kohus on kõnesolevat liidu õigusnormi juba tõlgendanud või et liidu õiguse õige tõlgendus on niivõrd ilmselge, et puudub mis tahes põhjendatud kahtlus (6. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, punktid 32 ja 33 ning seal viidatud kohtupraktika).

67 Hinnates, kas tegemist on niisuguse juhuga, tuleb arvestada liidu õiguse erijooni, selle tõlgendamisel tekkivaid erilisi raskusi ja kohtuotsuste lahknevuse ohtu liidus (6. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, punkt 41 ning seal viidatud kohtupraktika).

68 [28. aprilli 2025. aasta määrusega parandatud redaktsioonis] Lisaks, kui vahistamismääruse teinud õigusasutus, kelle otsuste peale ei saa riigisisese õiguse järgi edasi kaevata, leiab, et ta on seetõttu, et tema menetletavas asjas on tegemist ühega käesoleva kohtuotsuse punktis 66 nimetatud kolmest olukorrast, vabastatud ELTL artikli 267 kolmandas lõigus ette nähtud kohustusest esitada Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus, siis peab tema tehtava otsuse põhjendustest nähtuma, et üleskerkinud liidu õiguse tõlgendamise küsimus ei ole kohtuasja lahendamiseks asjakohane või põhineb vastava liidu õigusnormi tõlgendus kohtupraktikal või – kui sellist kohtupraktikat ei ole – on liidu õiguse tõlgendus viimase astmena asja lahendavale liikmesriigi kohtule niivõrd ilmselge, et puudub mis tahes põhjendatud kahtlus (vt selle kohta 6. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, punkt 51).

69 Kõike eeltoodut arvestades tuleb neljandale küsimusele vastata, et ELTL artiklit 267 tuleb tõlgendada nii, et Euroopa vahistamismääruse teinud õigusasutus ei ole kohustatud esitama Euroopa Kohtule eelotsusetaotlust, enne kui ta otsustab – lähtudes põhjustest, mille tõttu vahistamismäärust täitev õigusasutus keeldus selle täitmisest – kõnealuse vahistamismääruse tagasi võtta või jõusse jätta, välja arvatud siis, kui tema otsuse peale ei saa riigisisese õiguse kohaselt edasi kaevata, millisel juhul peab ta põhimõtteliselt pöörduma Euroopa Kohtusse.

Teine küsimus

70 Kõigepealt tuleb märkida, et kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab teise küsimuse sõnastuses „rikkumistele ametivande andmises“, nähtub eelotsusetaotlusest, et käesoleval juhul seisnevad need „rikkumised“ täpsemalt selles, et kohtunike ametivande protokollide säilitamise koht Rumeenias ei ole selge, mille tagajärg on see, et P.P.Ri kohtuasja lahendanud Înalta Curte de Casație și Justiție (kassatsioonikohus) kohtukoosseisu kolmest kohtunikust ühe puhul ei suudetud leida ametivande andmise protokolli ja selle kohtukoosseisu teise kohtuniku puhul suudeti leida ainult tema prokurörina ametivande andmise protokoll.

71 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et karistuse täideviimiseks tehtud Euroopa vahistamismäärust täitev õigusasutus võib keelduda vahistamismääruse täitmisest, tuginedes ebakindlusele vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtunike vande andmise protokollide säilitamise kohas, asjaolule, et selle karistuse mõistnud kohtukoosseisu kohtuniku protokolli ei leitud, või asjaolule, et üks teine selle kohtukoosseisu kohtunik oli andnud ametivande vaid prokuröriks nimetamisel.

72 Sellega seoses tuleb märkida, et kuivõrd üldreegliks on Euroopa vahistamismääruse täitmine, on täitmisest keeldumine erand, mida tuleb tõlgendada kitsalt (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus GN (lapse parimatel huvidel põhinev keeldumise alus), C-261/22, EU:C:2023:1017, punkt 37).

73 Lisaks peavad liikmesriigid vastastikuse usalduse põhimõtte kohaselt eeldama, et kõik ülejäänud liikmesriigid järgivad liidu õigust, eriti liidu õiguses tunnustatud põhiõigusi (vt selle kohta 31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punktid 93 ning 94).

74 Nimelt rajaneb suur usaldus liikmesriikide vahel, millel Euroopa vahistamismääruse mehhanism põhineb, eeldusel, et vahistamismääruse teinud liikmesriigi kriminaalkohtud, kes pärast Euroopa vahistamismääruse täitmist peavad läbi viima kriminaalmenetluse kohtu alla andmiseks või vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täideviimiseks ning sisulise kriminaalmenetluse, vastavad nõuetele, mis tulenevad harta artikli 47 teise lõiguga tagatud põhiõigusest õiglasele kohtulikule arutamisele (31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 95).

75 [Parandatud 20. septembri 2024. aasta kohtumäärusega] Käesoleva kohtuotsuse punktides 72–74 esitatud kaalutlusi arvestades saavad üksnes erandlikud asjaolud õigustada vahistamismäärust täitva asutuse keeldumist Euroopa vahistamismääruse täitmisest põhiõiguse rikkumise ohu tõttu.

76 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et kuigi iga liikmesriik peab kõigepealt selleks, et tagada selle Euroopa vahistamismääruse mehhanismi toimimise aluseks olevate vastastikuse usalduse ja vastastikuse tunnustamise põhimõtete täielik kohaldamine, Euroopa Kohtu lõppkontrolli all tagama harta artikli 47 teises lõigus tagatud põhiõigusega õiglasele kohtulikule arutamisele lahutamatult seotud nõuete järgimise, hoidudes kõigist meetmetest, mis võivad seda kahjustada, võib vahistamismäärust täitval õigusasutusel olla juhul, kui esineb tegelik oht, et Euroopa vahistamismääruse subjektiks oleva isiku üleandmise korral vahistamismääruse teinud õigusasutusele rikutakse seda põhiõigust, või selle ohu realiseerumisel õigus jätta see Euroopa vahistamismäärus nimetatud raamotsuse artikli 1 lõike 3 alusel erandkorras täitmata (vt selle kohta 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 46 ning seal viidatud kohtupraktika).

77 Selles kontekstis peab liikmesriigi vahistamismäärust täitev õigusasutus, enne kui ta keeldub raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõike 3 alusel üle andmast isikut, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus karistuse täideviimiseks, läbi viima kontrolli kahes etapis.

78 Esimeses etapis peab see asutus kindlaks tegema, kas esineb objektiivseid, usaldusväärseid, täpseid ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmeid, mis tõendavad tegelikku ohtu, et vahistamismääruse teinud liikmesriigis rikutakse harta artikli 47 teise lõiguga tagatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele seaduse alusel moodustatud kohtus selles liikmesriigis kohtuvõimu sõltumatuse ja erapooletusega seoses esinevate süsteemsete või üldiste puuduste tõttu (vt selle kohta 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punktid 52–66 ning seal viidatud kohtupraktika).

79 Kui see on nii, siis peab kohtuotsust täitev õigusasutus teises etapis konkreetselt ja täpselt kontrollima, mil määral võisid esimeses etapis tuvastatud puudused mõjutada kohtuotsuse teinud liikmesriigi nende kohtute tööd, kelle pädevuses on läbi viia puudutatud isiku suhtes alustatud menetlust, ning kas isiku isiklikku olukorda ja selle süüteo laadi, millega seoses tema suhtes otsus tehti, ja selle süüdimõistva kohtuotsuse, mille tunnustamist ja täitmist taotletakse, tegemise faktilist tausta arvestades ning võttes selle olemasolul arvesse täiendavat teavet, mille see liikmesriik on raamotsuse alusel edastanud, on põhjendatult alust arvata, et käesolevas asjas on selline oht tegelikult realiseerunud (vt selle kohta 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 53 ning seal viidatud kohtupraktika).

80 Harta artikli 47 teise lõiguga tagatud põhiõigusest õiglasele kohtulikule arutamisele tulenevate nõuete hulgas on igaühe õigus asja arutamisele sõltumatus ja erapooletus seaduse alusel moodustatud kohtus. Viimati nimetatud nõuded hõlmavad juba oma olemuselt mitte ainult kohtunike ametisse nimetamise menetlust, vaid ka nende ametisse asumise tingimusi.

81 Järelikult on vaja, et kohtunike ametisse nimetamise ja ametisse asumise menetluse sisulised tingimused ja kord oleksid sellised, et need ei tekita isikutel põhjendatud kahtlusi selle suhtes, kas ametisse nimetatud kohtunikud on väljaspool väliste tegurite haardeulatust ning kas nad on vastanduvaid huvisid arvestades neutraalsed (vt selle kohta 26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Simpson *vs.* nõukogu ja HG *vs.* komisjon (uuesti läbivaatamine), C-542/18 RX-II ja C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, punkt 71).

82 Samas ei tekita iga viga, mis võib esineda kohtuniku ametisse nimetamise menetluses, kahtlust selle kohtuniku sõltumatuses ja erapooletuses ega järelikult selles, et kohtukoosseis, millesse ta kuulub, on „sõltumatu, erapooletu ja seaduse alusel moodustatud kohus“ liidu õiguse tähenduses (vt selle kohta 29. märtsi 2022. aasta kohtuotsus Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, punkt 123).

83 Nimelt tuleneb EIK praktikast, mis on asjakohane, kuna harta artikli 52 lõike 3 esimese lause kohaselt sisaldab harta õigusi, mis vastavad Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga tagatud õigustele, et ainult sellised riived, mis puudutavad kohtunike ametisse nimetamise menetluse põhireegleid, saavad rikkuda EIÕK artikli 6 lõiget 1 (vt selle kohta EIK 1. detsembri 2020. aasta otsus Guðmundur Andri Ástráðsson *vs.* Island, CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, punktid 246 ja 247).

84 [28. aprilli 2025. aasta määrusega parandatud redaktsioonis] Seega ei saa asjaolu, et liikmesriigi riigisiseses õiguses võib olla ette nähtud, et prokurör, kes on ametisse asumisel andnud ametivande, ei pea hilisemal kohtunikuks nimetamisel uuesti ametivannet andma, kujutada endast kohtusüsteemi sõltumatuse süsteemset või üldist rikkumist käesoleva kohtuotsuse punktis 78 viidatud kohtupraktika tähenduses.

85 Selline riigisisese õiguse säte, mida põhjendab asjaolu, et selles liikmesriigis on prokuröride staatus samastatud kohtunike omaga ja et kummassegi nimetatud ametisse asumisel tuleb anda sama vanne, ei tekita kahtlust kohtunike ametisse nimetamise õiguspärasuses ning sellest tulenevalt ka kohtunike sõltumatuses ja erapooletuses.

86 Lisaks ei ole ebakindlus küsimuses, kus liikmesriigi kohtunike vande andmise protokolle säilitatakse, ega võimatus neid protokolle leida, eriti kui asjaomase kohtuniku vande andmisest on möödunud palju aastaid, iseenesest ja muude asjakohaste tõendite puudumisel sellised asjaolud, mis tõendaksid, et need kohtunikud on täitnud oma ametikohustusi, ilma et nad oleksid kunagi andnud nõutavat vannet.

87 Igal juhul ei saa ebakindlust küsimuses, kas liikmesriigi kohtunikud on enne ametisse asumist andnud riigisiseses õiguses ette nähtud vande, pidada selle liikmesriigi kohtuvõimu sõltumatuse süsteemse või üldise puuduse konstitutiivseks elemendiks, kui riigisiseses õiguses on ette nähtud tõhusad õiguskaitsevahendid, mis võimaldavad tugineda sellele, et teatud kohtuotsuse teinud kohtunikud ei ole vannet andnud, ja saavutada nii selle kohtuotsuse tühistamise. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida, kas Rumeenia õiguses on sellised õiguskaitsevahendid olemas.

88 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et karistuse täideviimiseks tehtud Euroopa vahistamismäärust täitev õigusasutus ei või keelduda vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et karistuse mõistnud kohtuniku ametivande andmise protokoll ei ole leitav, ega asjaolule, et teine sama kohtukoosseisu kohtunik on andnud ametivande vaid tema nimetamisel prokuröriks.

Viies küsimus

89 Viienda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsust 2002/584 tuleb tõlgendada nii, et Euroopa vahistamismääruse teinud õigusasutusel on õigus osaleda poolena vahistamismäärust täitvas õigusasutuses selle vahistamismääruse täitmisega seotud menetluses.

90 Sellega seoses tuleb tõdeda, et ei raamotsuse 2002/584 artikkel 15 ega artikkel 19, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab, ega ükski teine raamotsuse säte ei näe ette Euroopa vahistamismääruse teinud õigusasutuse otsest kohustuslikku osalemist vahistamismäärust täitva õigusasutuse menetluses, milles käsitletakse selle vahistamismääruse täitmist. Kohustust näha ette selline osalemine ei saa tuletada ka vastastikuse tunnustamise ja lojaalse koostöö põhimõtetest.

91 Kuigi on tõsi, et raamotsust 2002/584 ei saa tõlgendada nii, et taoline osalemine – mis võib olla ette nähtud vahistamismäärust täitva liikmesriigi menetlusnormides – on sellega vastuolus, näeb see raamotsus siiski ette muud vahendid vahistamismääruse teinud õigusasutuse ja vahistamismäärust täitva õigusasutuse vahelise koostöö ja teabevahetuse hõlbustamiseks.

92 Nii on raamotsuse 2002/584 artikli 8 lõikes 1 loetletud hulk asjakohast teavet, mis peab Euroopa vahistamismääruses kohustuslikult sisalduma. Lisaks on raamotsuse artikli 15 lõikes 2 vahistamismäärust täitval õigusasutusel sõnaselgelt lubatud, juhul kui ta leiab, et vahistamismääruse teinud liikmesriigi edastatud teabest ei piisa üleandmisotsuse tegemiseks, paluda kiirkorras saata vajalikku lisateavet. Samuti võib vahistamismääruse teinud õigusasutus raamotsuse artikli 15 lõike 3 järgi alati edastada täitvale õigusasutusele mis tahes vajalikku lisateavet.

93 Sellega seoses nähtub kohtupraktikast, et eelkõige selleks, et tagada Euroopa vahistamismääruse toimimine, peab lojaalse koostöö kohustus leidma rakendust vahistamismäärust täitvate ja vahistamismääruse teinud õigusasutuste dialoogis. Lojaalse koostöö põhimõttest tuleneb eelkõige, et liikmesriigid abistavad täielikus vastastikuses austuses üksteist aluslepingutest tulenevate ülesannete täitmisel (31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 131 ning seal viidatud kohtupraktika).

94 Seda silmas pidades peavad vahistamismääruse teinud ja vahistamismäärust täitvad õigusasutused kriminaalasjades tõhusa koostöö tagamiseks täielikult kasutama eelkõige raamotsuse 2002/584 artikli 8 lõikes 1 ja artiklis 15 ette nähtud vahendeid, et soodustada vastastikust usaldust, millel see koostöö põhineb (31. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Puig Gordi jt, C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 132 ning seal viidatud kohtupraktika).

95 Seega ei saa asuda seisukohale, et vahistamismääruse teinud õigusasutuse osalemine menetlusosalisena vahistamismäärust täitvas õigusasutuses on hädavajalik, et tagada vastastikuse tunnustamise ja lojaalse koostöö põhimõtete järgimine, mis on Euroopa vahistamismääruse mehhanismi toimimise aluseks.

96 Kõike eeltoodut arvestades tuleb viiendale küsimusele vastata, et raamotsust 2002/584 tuleb tõlgendada nii, et Euroopa vahistamismääruse teinud õigusasutusel ei ole õigust osaleda poolena vahistamismäärust täitvas õigusasutuses selle vahistamismääruse täitmisega seotud menetluses.

Kuues küsimus

97 Kuues küsimus puudutab komisjoni võimalust võtta Euroopa vahistamismääruse teinud õigusasutuse taotlusel meetmeid, mida ta peab vajalikuks pärast seda, kui vahistamismäärust täitev õigusasutus on keeldunud vahistamismääruse täitmisest.

98 Sellisel küsimusel ei ole aga ilmselgelt mingit seost eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluses oleva vaidluse esemega, mille eesmärk on – vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 28 märgitule – teha kindlaks, kas P.P.Ri suhtes tehtud Euroopa vahistamismäärus tuleb tagasi võtta või jõusse jätta.

99 Seega on kuues eelotsuse küsimus vastuvõetamatu.

Seitsmes küsimus

100 Seitsmenda küsimusega küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt seda, kas raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõiget 3 ning artikli 15 lõikeid 2 ja 3 tuleb harta artiklit 4 arvestades tõlgendada nii, et vahistamismäärust täitev õigusasutus ei või vahistamismääruse teinud liikmesriigi kinnipidamistingimuste kontrollimisel keelduda Euroopa vahistamismääruse

täitmisest, tuginedes ühelt poolt vahistamismääruse teinud liikmesriigi kinnipidamisasutuste kinnipidamistingimusi puudutavatele asjaoludele, küsimata vahistamismääruse teinud õigusasutuselt eelnevalt täiendavat teavet, ja kohaldades teiselt poolt kinnipidamistingimuste osas kõrgemat standardit kui see, mis on tagatud harta artikliga 4.

101 Sellega seoses tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on otsustanud, et kui teatavad tingimused on täidetud, peab Euroopa vahistamismäärust täitev õigusasutus raamotsusega 2002/584 kehtestatud üleandmismenetluse lõpetama, kui üleandmine võib viia tagaotsitava ebainimliku või alandava kohtlemiseni harta artikli 4 tähenduses (15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).

102 Sellest tuleneb, et kui vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigusasutusel on andmeid, mis viitavad tegelikule ohule, et vahistamismääruse teinud liikmesriigis koheldakse kinnipeetavaid ebainimlikult või alandavalt, arvestades liidu õigusega, eelkõige harta artikliga 4 tagatud põhiõiguste kaitse taset, on ta kohustatud selle ohu olemasolu hindama, kui ta otsustab, kas anda isik, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, üle vahistamismääruse teinud liikmesriigi õigusasutustele. Vahistamismääruse täitmine ei tohi viia isiku ebainimliku või alandava kohtlemiseni (15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

103 Selleks peab vahistamismäärust täitev õigusasutus kõigepealt tuginema objektiivsetele, usaldusväärsetele, täpsetele ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmetele vahistamismääruse teinud liikmesriigi kinnipidamisasutustes valitsevate kinnipidamistingimuste kohta, millest ilmneb, et puudused on süstemaatilised või üldised, puudutavad teatavaid isikute rühmi või teatavaid kinnipidamisasutusi. Need andmed võivad tuleneda muu hulgas niisuguste rahvusvaheliste kohtute nagu Euroopa Inimõiguste Kohus otsustest, vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtute otsustest ning Euroopa Nõukogu organite poolt või Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni süsteemis tehtud otsustest või koostatud aruannetest ja muudest dokumentidest (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Generalstaatsanwaltschaft (kinnipidamistingimused Ungaris), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika).

104 Samas ei saa tõdemus, et vahistamismääruse teinud liikmesriigi üldiste kinnipidamistingimuste tõttu esineb ebainimliku või alandava kohtlemise oht, iseenesest olla aluseks Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumiseks. Ent pelk selliste andmete olemasolu, mis tõendavad, et puudused vahistamismääruse teinud liikmesriigi kinnipidamistingimustes on süstemaatilised või üldised, puudutavad teatavaid isikute rühmi või teatavaid kinnipidamisasutusi, ei tähenda tingimata, et teatud konkreetsel juhul satub puudutatud isik selle liikmesriigi õigusasutustele üle andmise korral ebainimliku või alandava kohtlemise ohvriks (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Generalstaatsanwaltschaft (kinnipidamistingimused Ungaris), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).

105 Selleks, et tagada harta artikli 4 järgimine Euroopa vahistamismääruse subjektiks olevat isikut puudutaval konkreetsel juhul, peab vahistamismäärust täitev õigusasutus, kelle käsutuses on objektiivsed, usaldusväärsed, täpsed ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmed, mis viitavad selliste puuduste olemasolule, konkreetselt ja täpselt hindama, kas kõnesoleva juhtumi asjaoludel on piisavalt alust arvata, et pärast vahistamismääruse teinud liikmesriigile üleandmist on sellel isikul tegelik oht sattuda vahistamismääruse teinud liikmesriigis kavandatava kinnipidamise tingimuste tõttu selles liikmesriigis ebainimliku või alandava kohtlemise ohvriks nimetatud

artikli tähenduses (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Generalstaatsanwaltschaft (kinnipidamistingimused Ungaris), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punkt 62 ja seal viidatud kohtupraktika).

106 Selleks peab nimetatud asutus raamotsuse 2002/584 artikli 15 lõike 2 kohaselt paluma vahistamismääruse teinud liikmesriigi õigusasutusel saata talle kiiresti vajalik lisateave tingimuste kohta, milles kavandatakse puudutatud isikut selles liikmesriigis kinni pidada. Küsida võib ka selle kohta, kas vahistamismääruse teinud liikmesriigis korraldatakse riikliku või rahvusvahelise taseme kontrollimenetlusi kinnipidamistingimuste kohta, mis seonduvad näiteks visiitidega kinnipidamisasutustesse, mis võimaldavad hinnata kinnipidamistingimuste hetkeolukorda nendes asutustes (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Generalstaatsanwaltschaft (kinnipidamistingimused Ungaris), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).

107 Vahistamismääruse teinud õigusasutus peab selle teabe vahistamismäärust täitvale õigusasutusele esitama (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Generalstaatsanwaltschaft (kinnipidamistingimused Ungaris), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punkt 64 ja seal viidatud kohtupraktika).

108 Ainult siis, kui raamotsuse 2002/584 artikli 15 lõike 2 kohaselt esitatud teavet ning kogu muud teavet, mis on vahistamismäärust täitva õigusasutuse käsutuses, arvestades tõdeb see asutus, et Euroopa vahistamismääruse subjektiks oleval isikul on tegelik oht ebainimlikuks või alandavaks kohtlemiseks harta artikli 4 tähenduses, tuleb Euroopa vahistamismääruse täitmine edasi lükata, kuid sellest ei loobuta. Seevastu juhul, kui vahistamismääruse teinud õigusasutuselt saadud andmed viivad vahistamismäärust täitva õigusasutuse aga järeldusele, et puudub tegelik oht, et puudutatud isikule saab vahistamismääruse teinud liikmesriigis osaks ebainimlik või alandav kohtlemine, peab seda määrust täitev õigusasutus tegema oma otsuse Euroopa vahistamismääruse täitmise kohta raamotsuses 2002/584 ette nähtud tähtaja jooksul (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Generalstaatsanwaltschaft (kinnipidamistingimused Ungaris), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punktid 65 ja 66 ning seal viidatud kohtupraktika).

109 [28. aprilli 2025. aasta määrusega parandatud redaktsioonis] Olgu meenutatud – nagu on viidatatud käesoleva kohtuotsuse punktis 92 –, et raamotsuse artikli 15 lõike 2 järgi on vahistamismäärust täitval õigusasutusel sõnaselgelt lubatud, juhul kui ta leiab, et vahistamismääruse teinud liikmesriigi edastatud teave on üleandmise otsustamiseks ebapiisav, taotleda, et talle saadetaks kiiresti vajalikku lisateavet. Lisaks võib vahistamismääruse teinud õigusasutus selle raamotsuse artikli 15 lõike 3 järgi alati edastada täitvale õigusasutusele mis tahes vajalikku lisateavet.

110 [28. aprilli 2025. aasta määrusega parandatud redaktsioonis] Lisaks on käesoleva kohtuotsuse punktis 93 meenutatud, et lojaalse koostöö põhimõtte kohaselt abistavad liikmesriigid täielikus vastastikuses austuses üksteist aluslepingutest tulenevate ülesannete täitmisel (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Generalstaatsanwaltschaft (kinnipidamistingimused Ungaris), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punkt 109 ja seal viidatud kohtupraktika).

111 Nende sätete kohaselt võivad vahistamismäärust täitev ja vahistamismääruse teinud õigusasutus vastavalt paluda teavet või anda kinnitusi, mis puudutavad konkreetseid ja täpseid kinnipidamistingimusi, milles puudutatud isikut vahistamismääruse teinud liikmesriigis kavatsetakse kinni pidada (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Generalstaatsanwaltschaft (kinnipidamistingimused Ungaris), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punkt 110).

112 [Parandatud 20. septembri 2024. aasta kohtumäärusega] Käesoleva kohtuotsuse punktides 106–111 esitatud kaalutlustest nähtub, et vahistamismäärust täitev õigusasutus ei või järeldada, et on piisavalt alust arvata, et pärast vahistamismääruse teinud liikmesriigile üleandmist ähvardab Euroopa vahistamismääruse subjektiks olevat isikut tegelik oht saada koheldud ebainimlikult või alandavalt harta artikli 4 tähenduses, kui ta ei ole eelnevalt esitanud vahistamismääruse teinud õigusasutusele raamotsuse 2002/584 artikli 15 lõike 2 alusel teabenõuet.

113 Käesoleval juhul märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et ta esitas teavet P.P.Ri kinnipidamistingimuste kohta Rumeenia õigusasutustele üleandmise korral, kuid vahistamismäärust täitev Malta õigusasutus keeldus nimetatud isiku üleandmisest, tuginedes teabele, mille ta leidis internetist.

114 Sellega seoses tuleb meenutada, et vahistamismääruse teinud liikmesriigi pädevate ametiasutuste kinnitus, et puudutatud isikule ei saa osaks ebainimlik või alandav kohtlemine konkreetsete ja täpsete kinnipidamistingimuste tõttu sõltumata sellest, millises kinnipidamisasutuses teda vahistamismääruse teinud liikmesriigis vanglakaristust kandma paigutatakse, on asjaolu, mida vahistamismäärust täitev õigusasutus ei saa ignoreerida. Nimelt on niisuguse kinnituse rikkumisele, kuivõrd see on selle andjale siduv, võimalik tugineda selle kinnituse andja vastu vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtus (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Generalstaatsanwaltschaft (kinnipidamistingimused Ungaris), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punkt 111).

115 Nii on Euroopa Kohus otsustanud, et kui selline kinnitus on antud või vähemasti vahistamismääruse teinud õigusasutuse poolt heaks kiidetud – kui vaja siis pärast seda, kui vahistamismääruse teinud liikmesriigi keskasutuselt või ühelt keskasutustest on palutud abi –, tuleb vahistamismäärust täitval õigusasutusel, arvestades liikmesriikide õigusasutuste vahel valitsema pidavat vastastikust usaldust, millel rajaneb Euroopa vahistamismääruse süsteem, usaldada vahistamismääruse teinud õigusasutust: vähemasti siis, kui puudub mis tahes konkreetne asjaolu, mis võimaldaks asuda seisukohale, et kinnipidamistingimused mõnes konkreetses kinnipidamisasutuses on harta artikliga 4 vastuolus (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Generalstaatsanwaltschaft (kinnipidamistingimused Ungaris), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, punkt 112, ja 15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 68).

116 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb aga, et vahistamismäärust täitev õigusasutus ei saa jätta vahistamismääruse teinud õigusasutuse esitatud teavet kõrvale üksnes sellise teabe põhjal, mille esimesena nimetatud õigusasutus on ise avalikult kättesaadavatest allikatest hankinud, palumata sellelt teiselt õigusasutuselt raamotsuse 2002/584 artikli 15 lõike 2 alusel täiendavat teavet ja selgitusi.

117 [28. aprilli 2025. aasta määrusega parandatud redaktsioonis] Lisaks, kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et vahistamismäärust täitev Malta õigusasutus võttis põhikohtuasjas kõne all oleva Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumisel arvesse asjaolu, et eelotsusetaotluse esitanud kohus oli käesoleva kohtuotsuse punktis 114 silmas peetud kinnituse heaks kiitnud teistsuguse terminiga kui see, mida kasutatakse selle valdkonna kohtupraktika ingliskeelses versioonis, siis tuleb märkida, et selline heakskiitmine ei nõua konkreetset terminit ega vormelit. Piisab, kui vahistamismääruse teinud õigusasutuse poolt vahistamismäärust täitvale õigusasutusele saadetud teatisest nähtub piisavalt selgelt, et esimene on selle kinnituse heaks kiitnud, olenemata kasutatud täpsest sõnastusest.

118 Lõpuks tuleb rõhutada, et ainuüksi asjaolu, et ei ole koostatud „karistuse täideviimise täpset kava“ või „täpseid kriteeriume konkreetse täitmiskorra kindlaksmääramiseks“, nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus seda seitsmenda küsimuse sõnastuses väljendab, ei jää mõiste „ebainimlik või alandav kohtlemine“ alla harta artikli 4 tähenduses.

119 Eeldades, et sellise kava või kriteeriumide koostamine on vahistamismäärust täitvas liikmesriigis nõutav, tuleb meenutada, et viidates vastastikuse usalduse põhimõttele, mille põhjapanev tähtsus liidu õiguses tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktis 36 viidatud kohtupraktikast, on Euroopa Kohus korduvalt otsustanud, et liikmesriigid võivad olla kohustatud eeldama, et teised liikmesriigid järgivad põhiõigusi, mistõttu neil puudub muu hulgas võimalus nõuda teiselt liikmesriigilt põhiõiguste riigisisest kaitset kõrgemal tasemel, kui on tagatud liidu õigusega (15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

120 Järelikult ei saa vahistamismäärust täitev õigusasutus keelduda tagaotsitava üleandmisest üksnes põhjusel, et vahistamismääruse teinud õigusasutus ei ole talle edastanud „täpset kava karistuse täideviimiseks“ või „täpseid kriteeriume konkreetse täitmiskorra kindlaksmääramiseks“.

121 [28. aprilli 2025. aasta määrusega parandatud redaktsioonis] Mis puudutab eelotsusetaotluse esitanud kohtu viidet tagaotsitava „eriti ainulaadsele ja haavatavale olukorrale“, mis nõuab „tagatisi seoses mittediskrimineerimisega“, siis tuleb märkida, et harta artikli 4 järgimiseks Euroopa vahistamismääruse subjektiks oleva isiku suhtes tuleb vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 105 viidatud kohtupraktikale täpselt hinnata konkreetse juhtumi asjaolusid.

122 Järelikult tuleb seitsmendale küsimusele vastata, et raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõiget 3 ning artikli 15 lõikeid 2 ja 3, arvestades harta artiklit 4 ja vastastikuse usalduse põhimõtet, tuleb tõlgendada nii, et vahistamismäärust täitev õigusasutus ei või vahistamismääruse teinud liikmesriigi kinnipidamistingimuste kontrollimisel keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, tuginedes vahistamismääruse teinud liikmesriigi kinnipidamisasutuste kinnipidamistingimusi puudutavatele asjaoludele, mille ta on ise hankinud ja mille kohta ta ei ole küsinud vahistamismääruse teinud õigusasutuselt lisateavet. Vahistamismäärust täitev õigusasutus ei või kohaldada kinnipidamistingimuste suhtes kõrgemat standardit kui see, mis on tagatud nimetatud artiklis 4.

Kohtukulud

123 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

1. **Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta, mida on muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK, artikli 1 lõiget 3 ning artikli 15 lõiget 1**

   tuleb tõlgendada nii, et

liikmesriigi vahistamismäärust täitev õigusasutus ei ole kohustatud keelduma Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui teise liikmesriigi vahistamismäärust täitev õigusasutus on eelnevalt keeldunud selle vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et asjaomase isiku üleandmine võib kahjustada Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teises lõigus sätestatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele. Siiski peab see asutus täitmata jätmise aluse olemasolu hindamisel võtma arvesse põhjuseid, mille tõttu esimene vahistamismäärust täitev õigusasutus tegi oma keeldumisotsuse. Nende sätetega ei ole samadel asjaoludel vastuolus see, kui vahistamismääruse teinud õigusasutus jätab Euroopa vahistamismääruse jõusse, kui tema enda hinnangul ei tohi selle vahistamismääruse täitmisest keelduda põhjusel, et esineb oht, et rikutakse põhiõiguste harta artikli 47 teises lõigus sätestatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele, ning vahistamismääruse jõusse jätmine on proportsionaalne.

2. **Raamotsuse 2002/584, mida on muudetud raamotsusega 2009/299, artikli 1 lõiget 3 koostoimes põhiõiguste harta artikli 47 teise lõiguga**

   tuleb tõlgendada nii, et

   olukorras, kus Euroopa vahistamismääruse subjektiks olev isik väidab, et tema üleandmine vahistamismääruse teinud liikmesriigile tooks kaasa selle, et rikutakse tema õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, ei saa Interpoli andmete kontrollimise komisjoni (CCF) sellise otsuse olemasoluga, milles viidatakse kõnealuse isiku olukorrale, iseenesest põhjendada vahistamismäärust täitva õigusasutuse keeldumist vahistamismääruse täitmisest. Küll aga võib nimetatud õigusasutus seda otsust arvesse võtta otsustamaks, kas keelduda vahistamismääruse täitmisest.

3. **ELTL artiklit 267 tuleb tõlgendada nii, et**

   Euroopa vahistamismääruse teinud õigusasutus ei ole kohustatud esitama Euroopa Kohtule eelotsusetaotlust, enne kui ta otsustab – lähtudes põhjustest, mille tõttu vahistamismäärust täitev õigusasutus keeldus selle täitmisest – kõnealuse vahistamismääruse tagasi võtta või jõusse jätta, välja arvatud siis, kui tema otsuse peale ei saa riigisisese õiguse kohaselt edasi kaevata, millisel juhul peab ta põhimõtteliselt pöörduma Euroopa Kohtusse.

4. **Raamotsuse 2002/584, mida on muudetud raamotsusega 2009/299, artikli 1 lõiget 3**

   tuleb tõlgendada nii, et

   karistuse täideviimiseks tehtud Euroopa vahistamismäärust täitev õigusasutus ei või keelduda vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et karistuse mõistnud kohtuniku ametivande andmise protokoll ei ole leitav, ega asjaolule, et teine sama kohtukoosseisu kohtunik on andnud ametivande vaid tema nimetamisel prokuröriks.

5. **Raamotsust 2002/584, mida on muudetud raamotsusega 2009/299,**

   tuleb tõlgendada nii, et

Euroopa vahistamismääruse teinud õigusasutusel ei ole õigust osaleda poolena vahistamismäärust täitvas õigusasutuses selle vahistamismääruse täitmisega seotud menetluses.

6. **Raamotsuse 2002/584, mida on muudetud raamotsusega 2009/299, artikli 1 lõiget 3 ning artikli 15 lõikeid 2 ja 3, arvestades põhiõiguste harta artiklit 4 ja vastastikuse usalduse põhimõtet,**

tuleb tõlgendada nii, et

vahistamismäärust täitev õigusasutus ei või vahistamismääruse teinud liikmesriigi kinnipidamistingimuste kontrollimisel keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, tuginedes vahistamismääruse teinud liikmesriigi kinnipidamisasutuste kinnipidamistingimusi puudutavatele asjaoludele, mille ta on ise hankinud ja mille kohta ta ei ole küsinud vahistamismääruse teinud õigusasutuselt lisateavet. Vahistamismäärust täitev õigusasutus ei või kohaldada kinnipidamistingimuste suhtes kõrgemat standardit kui see, mis on tagatud nimetatud artiklis 4.

Allkirjad